

26. szám.

Dicsőség ma-
gasságban az
Istennek.

I. Félév.

s a földön bé-
keség a jó
akaratu embe-
reknek.
Luk. 2. 14.

KATHOLIKUS NÉPLAP.

Pest, 1856.

Junius 25.

Szent Péter és Pál apostolok ünnepe.

Ajánlat jeles férfiaknak, a hon boldogítóinak. a közös anyagi és szellemi jólét lelkes előmozdítóinak nevéket dicsőíteni s emléköket örökíteni, minden műveltebb nemzeteknél, sőt a vad nepeknél is dicséretes, és a hálas szív nemes érzelmét tanúsító szép szó-kas vala minden időben, és olly lelkuettel gyakorlották, hogy meg nem elégedtek azzal, mikép jelesbjeik nevéket, érdemeiket és emléköket hagyománként adták szájról szájra a késő ivadéknak át, de ünnepeles szertartásokkal is dicsőítették emléköket, érdemeik fokozata szerint. — Az érdemek illy hálás és magasztos elismerésére hívá föl egykor nemzetbelieit böles Sirák fia, így szólván hozzájuk: „Dicsérjük a dicsőséges férfiakat, és atyáinkat. — Az ő böleségöket beszéljük a népek, és az ő dicséretöket hirdesse a gyülekezet.” — És nem sikkertelenül: miután tudjuk a sz. irás könyveiből, hogy a zsidók valamint böles törvényhozóiknak, polgári jeles kormányzóiknak, és lelkes hadvezéreiknek, ugy a vallásosság és szellemi jólét ernyedetlen előmozdítóinak, és bajnokainak emléköket a később ivadékokra is átszállítani nemesen törekedtek. Ezen dicső szépszo-

kás mainap is fentartatik s folytonosan gyakoroltatik a hálás emberiség által; pedig nemcsak azok irányában, kik a polgári társaságban az anyagi jólétet előmozdítani törekednek, de azok irányában is, kik a szellemi jólét boldogító alapelveit hirdetni, azokat az élet külön helyzetéhez üdvösen alkalmazni, és védelmekért életöket is föláldozni tudták, és készek valának. — Illyenek a ker. kathol. anyaszentegyházban a dicsőült szentek, és ezek közt kitünőleg az apostolok, kiket Krisztus Jézus mennyből aláhozott tudománya első hirdetőiül választott, és annak terjesztésére a világ minden részére elküldött; kik küldetésöknek híven, és buzgóan megfelelve, az egy, igaz, üdvözítő hit czikkeit és tanait isteni ihlettséggel hirdették a zsidóknak ugy mint a pogányoknak; kik mint a Krisztus Jézus hitébenei atyáink és tanítóink tüntek föl a kereszténység első hajnalán; kik erős oszlopai azon épületnek, mellynek szogletköve Krisztus Jézus; és kik vérök ontásával pecsételték meg azon isteni hitet és tudományt, mellynek hirdetőiül választattak s küldettek. S ezen jeles és dicső férfiak emléket fentartani s örökíteni, kezkezdettől óta foladata volt a ker. kathol. anyaszentegyháznak; el sem is mulasztott semmit, hogy azt a hívök gyülekezetében ünnepeles szertartások által is megörökösitse. Ez okból rendelt és szentel mainapigünnepeket nevék dicsőítésére és erényeik magasztalására; egyszersmind például tüntetvén föl öket előttünk, hogy valamint azok, ugy mi is a hitben állhatatosak, az er-

kölcsek gyakorlatában pedig, és jeles erényeik követésében buzdók és lankadhallanok legyünk, s mind végig maradjunk, tudván: hogy nem azé az érdem, ki a jót elkezdí, hanem a ki bevégezi, valamint jutalmat is nem minden pályafutó nyer, hanem csak az, ki állhatatosan fut, és társait megelőzve, legelőször jut el a kitűzött helyhez.

Mikor kezdődtek pedig az anyaszentegyházban az ünnepek, s különösen sz. Péter és Pál apostolok ünnepei, kellő adatok hiánya miatt egész bizonyossággal meghatározni nem lehet ugyan; hihető azonban, hogy már a kereszténység első századaiban azok emlékére szenteltek ünnepet a buzdó és ajtatos hívők. — Sz. Isidor püspök, ki a kereszténység hatodik százada elején élt, azt mondja egyik könyvében, hogy „a régi atyák rendelték, hogy az apostolok ünnepeit az ő tiszteletükre megüljük.” A moguneriai egyházi zsinat pedig, mely Krisztus Jézus születése után nyolczszáz tizenharmadik évben tartott, határozottan parancsolta, hogy az Úr ünnepein kívül, sz. Péter és Pál apostolok tiszteletére is ünnepek tartassanak. — Méltó is, hogy ezen két apostolnak, mint az anyaszentegyház főszlopaínak, tisztelete unneppélylyel biztosítsék az igaz hívők közt; miután Pétert maga Krisztus Jézus rendelte anyaszentegyháza látható fejévé, juhainak s bárányainak legeltetőjévé, és azon erős köszálul, melyre építette anyaszentegyházát; — Pált pedig a pogány nemzetek közé küldötte a bálványok lerontására, az evangelium hirdetésére, és az egy igaz Isten ismerete s imádása terjesztésére. — És ime! mind ketten apostoli buzgalomkért vérökkel s életökkel áldoztak; mert mind ketten Krisztus Jézus születése után hatvanharmadik évben, juniushó huszonkilenczedikén, a kegyetlen Nero uralkodó parancsára Rómában, a keresztény hit hátor és nyilvános hirdetéséért együtt végeztettek ki. Péter keresztire függesztetvén föl a föld felé, Pál pedig pallos által öletvén meg. — És ime! ezen együtt elvérzett két apostol emlékére szentel mainap ünnepet a kath. anyaszentegyház, emlékeztetvén a hívőket azon terhes hivatalaikra, melyekre kiválasztva s kuldetve valának, — azon jeles érdemeikre, melyeket kivívtak magoknak, és azon dicső erkölceik követésére, melyekben főkép kintek, minők valának a hit, remény, szeretet, béketérés és jóbani állhatatosság. — Mint-hogy tehát Pétert választotta Krisztus Jézus anyaszentegyháza látható fejévé, s neki adta a mennyország kulcsait, mely a fő hatalomnak ismertető s erősítő jele; azért kulcsokat tartva kezében rajzolják őt a kápirók, s faragják a szobrászok. Pál pedig, mivel kezdetben — mig Saulusnak hivatott — fegyverrel üldözte a keresztényeket, s mivel később ő is, mint a kereszténység lelkes bajnoka fegyver által végeztetett ki, pallost tart egyik kezében, másikban pedig könyvet, mint nemzetek doktora, s köztük az evangelium első hirdetője.

Ekép tehát Pétert ruhásván föl Krisztus Jézus főhatalommal anyaszentegyházában, és ennek jeléül adván neki a mennyország kulcsait, egyszersmind azon köszálul is jelelte ki, mellyen vala építendő anyaszentegyházát; még pedig oly erős köszálul, mellyen rendithetetlenül álland, és a pokol minden ostromló erejével

is győzedelmesen fog daczolni, ő maga leendvén védeje mindenkor a világ végezeteig; kijelentvén ez által azt is, hogy az általa alapítandó anyaszentegyház, mint az igazság oszlopa és erős támasza, isteni mű levén, legyőzhetetlen s megsemmisíthetetlen marad mind örökkön örökké. — Ezt jövendölte már az ő törvényben Daniel próféta, azt mondván: hogy „eljö az idő, mellyben az egek ura Istene oly országot támaszt a földön, melly örökre fel nem bomol, és ha minden orszákok elrontatnak s megsemmisítetnek is, de az megmarad örökké.” Erről biztosította Jézus is övét, midőn anyaszentegyházának oly erős alapot jelelt ki, mellyet a pokol művei — minők a kegyetlen üldözések, szemtelen ámitások, gyalázatos gúnyok, hamis és kárhazatos tanok, és ezek vakmerő terjesztése — sem leendnek képesek lerombolni, vagy alapjában csak megügatni is azt. — Ezen isteni biztosíték ereje, kezdettől óta minden időben mutatkozott s föltant a Krisztus igaz anyaszentegyházán; s noha kezdetben csak a zsidók és pogányok voltak, kik tüzzel és vassal azt lerombolni és kiirtani törekedtek, de később a keresztények közt is találtattak minden században, s jelenleg is vannak oly szakadárók és eretnekek, kik a Jézus alapította anyaszentegyházban a hit és erkölcs isteni tanokra nézve is, esalóka eszök szerinti új változásokat tenni elég vakmerők lévén, az eredeti jézusi igaz kathol. anyaszentegyházat megsemmisíteni, vagy legalább alapjában meggyengíteni akarni vakmerősködtek. De hasztalanul; mert a melly épületnek alapja köszirten áll, oszlopai erős támaszul szolgálják; építő mestere és gondnoka nemcsak egykor máskor tekintli meg, de folytonosan gyámolítja és ápolja; az olyan épület tartóssága biztosítva van, és az elemek duhéval is daczolni elég erős és képes. Illyen épület pedig a Krisztus anyaszentegyháza, mellyet isteni alapítója erős köszálulra fektetett, biztos oszlopokkal megerősített, és világ végeig leendő gyámolítását megígérte egész esalhatatlansággal. — És ime! ezen rendithetetlen anyaszentegyházának látható fejévé és kormányzójává tette Péter apostolt, a mai unneppélynek egyik dicső hősét, és az apostolok tekintélyes fejedelmét.

A másik kitűnő apostoli férfi sz. Pál, ki valamint ernyedetlen buzgalommal működött a pogányok megtérítésében, egy a legnagyobb sikerrel alapítá meg köztük a keresztény religiót. Azért az anyaszentegyház „az igazság hirdetőjének, a nemzetek tanítójának és választott edénynek” czimezi őt legméltóbb kintetésessel. — Bejárta Antiokiát, Ikoniumot, Lisztrát, Teszalonikát, Beröat, Athenet, Korintust, Maczedoniát; s mindenütt dicső sikerrel hirdetvén az evangeliumot, nagyszámu pogányt térített a Krisztus Jézus egyedül udvözítő hitére; több egyházat alapított, püspököket szentelt s mint Szentlélektől ihlett, több jézusi szellemmel teljes levelet küldött különböző keresztényi gyülekezetekhez, és egyesekhez; nevezetesen: a romaikhoz egyet, a korintusiakhoz kettőt, a galataiakhoz egyet, az efezusiakhoz egyet, a filippeiekhez egyet, a koloszaikhoz egyet, a teszalonikaikhoz kettőt, Timotheushoz kettőt, Titushoz egyet, Filemonhoz egyet, a zsidókhoz egyet; mellyekben a keresztény religio hit-

veti, s a lakosok kifogyhatlan csodálkozására sértetlen marad; e kép előtt állott meg Vantainé; majd összekapcsolá kezeit, s szemeit a képre fölemel-én, így imádkozék: Köszönöm jó Istenem! mennyei atyám! hogy erőt adtal kíváncsiságotam legyőzhetni; köszönöm hogy leráztad kezeimről is a tilos és vétke ajándékot, a családi boldogság megölő kigyóját; oh Isten! ohatyám! szaggasd ki szivemből a vétke konkolyát, és áldd meg telkemet, hogy minden léptemen mennyei virágot teremjen a hűség! Most fölemelte bölcsőjéből a siránkozó kis fiút, kiment vele az udvarra, s ott csókolgatta örömeiben; az esti lenge szellő lágyan ölelte át a hű, a kedves jó anyát; a kert fölemüléje dicséret éneket zengett neki; leszállt a békeség anyagi keblébe, s a pirosan nyugvó nap rajzolt feje körül szivárványkoszorút. —

Rendkívüli esemény adta magát elő: rettentő a bűnnek, vérfagylaló a gonoszságnak, nagyszerű és vigasztaló az Isten igazsága fölött orvendő kebelnek. Esti tízedfél óra volt, setét borongós idő: Gerő félittasan ballag hazá felé, s a mint Vantainé háza előtt elballag, fülhasító lármá, szivkeserítő jajgatás vonja magára figyelmét; Gerő megdöbben, az ablakfelé fordul, s gyöngye világot láttszívárogni az ablakoknak leeresztett fehér függönyei közül: Gerő lekajja süvegét s bal hóna alá uti: testében megborad, szemei villognak, elesikorgatja dühében fogait, s marokra szorított jobb kezével az ablakot fenyegetve alig érthető s örülten nevető hangon így beszél: „Hah! olvasón nevelt szelid galamb! te rózsá levélen táplált hitvány féreg! mikor kezemet megvetéd viperának nevezted, most tehát viperáddá lettem; — hogy tetszik galambom!? ugy-e keserű mint én valék!? ugy-e fagylaló dérmint én valék!? ugy-e tövis mint én valék szivedben!? ugy-e ezt nem édesíti meg Vantainé szerelme!? ne takard el kebledet, hiszen most rózsá terem rajta, és nem könköl! — csak ordíts, csak jajgass drága szép teremtés! holnapután ilyenkor megtiportam immár, átkoztam sirodát! — Így őrzöngött Gerő az éjsötétében s e szavakra láb hegyen hogy senkitől ne láttassék ballagott hazá. Lefeküdt ágyára, és aludni kezdé; apja és anyja, és a kis fogadott fiu már jó izón aluvának; Gerőt is nem sokára elnyomá az álom, hanem ezen álom nem sokáig tartott. Egy fél órái aluvás után, Gerő borzasztó kiáltások s kétségbe ejtő jajgatások között rémüle föl álmából; majd mikint tébolyodott ugrált a szobában hol egyik, hol másik butorhoz ütödvé; majd a földre vetve magát kínos segélykiáltások között kapálódzott, hentergett, ruháit tépdelte, és tajtékozó ajakkal kiáltozá: „Jaj nekem! mennyei szent atyám! jaj! segítsenek rajtam! mindjárt megöl; mindjárt meghalok! — Az árva gyermek följiéd álmából, s nem tudván a dolgot mire vélni, sikoltott; a szülők is fölrémültek, s leugorván az ágyról, világot akarának gyujtani, de megrémülésökben a tuzszereket nem találák. „Mindjárt édes Palim, mindjárt! — zokogá remegve az eszél vesztett anya rendkívüli kínokban a földön hentergő s jajgató fiának; de Gerő nem várta meg a segélyt, örülten ugrott föl a hideg földről, s az ajtónak rohanva egy pillanathban fölnyitá azt, és bódító kiáltá-

sok között oltozetlenül elszaladott, senki sem látta merre és hova; csak az egész helységben föllázult s félelmesen vonító ebek esaholása tanusítá, hogy a helység valamely házában nagy bajnak kell lennie. Szegény öreg szülők azt hívék, hogy Pál megörült; fölkelték a jó szomszédokat is, és utána eredvén, keresték egész éjente, de hasztalanul. Reggel találták meg őt. — és hol!? — Oh Istenem a zsidók mellett a kereszt tövében feküdt meghalva. Ületlenül: körmei, s ronggyá tépett fehér ruhái vérfoltokkal égtek; mellén, oldalán és karjain apró vörös sebhelyek valának magasan földagadt s szélesen kiterjedt kék daganatokkal; — ez kigyó-marás volt! — Viperá volt ez iskolában, melyet Gerő az öreg néne által a szelid lelkű Vantainének ajándékol küldött, s melyet Vantainé fölnyitatanul az árva gyermek által visszaküldött Gerőnek, de a gyermek azt kíváncsiságból a szobában fölnyitá, és iszonyu tartalmától megrémülve a földre veté közel Gerő Pál ágyához; a gyermek nem merte kivallani senkinek; üresen tette az iskolát Pál bátyjának ágya fejébe, de vele sem szólhatott, mert Pál igen későn érkezett hazá; ezt a kigyót leste Gerő untalan Zárában, a röpkeny- és bozóttokkal benőtt kövek közt a kigyók és varancsok, a tarantula és skorpiók iszonyu tanyáján, mindaddig, míg nem egyet megfogni sikerült neki; e kigyót rejtegette ő olly szorgosan szem elől a kis szekrényben; e kigyónak fogta ő a sok férget és bogarat; ennek szedte a különféle mérges növényeket; e kigyóval akará megrémíteni, de ha lehetendett megmaratni Julesát, mivel őt kezéről lemondva viperának nevezé; e kigyó piszentelt az iskolában, mikor azt Juliska fölakarta nyitni; mert az Isten, ki megvédi az ártatlant, s ki az őt fölökét megsérteni nem engedi, megörizte Vantainét is kegyelmesen; sőt a gyilkos fegyvert Gerő ellen fordítá, intő tanuságul azoknak, kik ártatlanok ellen gonoszat forralnak, hogy erről is megemlékezzenek az Úrnak ama szavairól: a millyen mértékkel ti mérték másnak, ollyannal méretik vissza nektek is. —

És ime! ez volt Gerőnek boszuja, melyet szült az irigység, táplált a szerelem, megkeserített a tolvajság, és elítélt az Isten; hogy pedig e történetben Isten keze működött, kétségen kívül helyezi Gerőnek s társainak elfogatása Vantula pinczejében. Mikor tudnillik Gerő, Bokri és Csurgula elindulának urú orzás végett a pinczéből, akkor meglátott Gerő egy karikás ostort függeni a borház falán; ezen ostort lerántá a szegről azon szándékból, hogy annak segélyével könnyebben megfoghassa az urút; azonban midőn prédájokat kötözve vállakra vennék, Gerő a karikás ostort a juhakolban feledé, s azt a rablást hajnalban észre vévő számadó juhász megtalálván, már korán reggel a kastélyba bevinni szándékozék, hogy a történetet megjelentse, és az ostort mint a büntény valódi tanujelét bemutatassa; a mint pedig a számadó juhász Vantula háza előtt az ostorral ballagna, Vantulának kis fia épen az iskolába menni szándékozék, és megismeré a juhász kezében az ostort, és így szólítá meg: „Számadó bácsi! hol vette maga Gyuri bátyámnak az ostorát? és ime? ezen együgyü kérdéssel a kis

gyermek elarúla az orgazdát, és az egész büntanyát akarolja ellen is felfedezni segíté. —

Harmadnapra reggeli nyolcz órákor volt temetése Gerő Pálnak; csaknem egész Pázmánd megjelent gyászos és példás temetésén: részint a ritka történet csodájára; részint, hogy a jámborabb öreg Gerőnek kesergő szívét megvigasztalhassák.

E napon még két más érdekes temetés foglalkodtatá a pázmándiakat: ugyan is déli tizenegy órákor négy koszorus leányka vitte ki sirjához Vantainé kis szöke gyermekét: ki azon este halt meg hirtelen görcsökben, mikor Gerő Pálnak gyász esete történt. Vantai és nője az érzékeny lelkü Lukács Julcsa nagy jajgatással siraták a haldokló kedves első szülöttet; és ez volt ama kínos jajgatás, melyet Gerő a setét utcza közepén oly átkos kárörömmel hallgatott s mellyet az általa küldött ajándék pokol művének lenni esalatkozva gondolt.

A legnagyobb és legérzékenyebb temetés esti hat órákor volt: a helység kovácsának nőjét temették: ez öreg nő volt, ki jámborsága, kegyessége és egyéb erényei miatt egész Pázmándnak tiszteletét, és szerelmét bírta, csak a zsidók gyűlöltek őt egyedül; ez volt amaz öreg nő, kit Gerő Zarábóli visszatértekor a keresztnél imádkozva talált; ez volt amaz öreg nő, kit Gerő a keresztnél a kereszttel együtt érzékenyen megbántott; ez volt amaz öreg nő, ki Gerőnek a kereszt tiszteletéről oly érzékeny szívbeszédet tartott. Szegény öreg nő; nem esőkolhatta meg többé a keresztet oly forrón, oly szeretetdusan; hanem most már színről színre látja és örökre bírja mennyei honában Azt, kinek győzelmi jelét a keresztet itt a földön egykor hős lélekkel védte; sokat beszéltek róla Pázmánd környékében mindenek, de legtöbbit a zsidók; öreg társa, férje a sirig keseregte őt, az ellelejthetlen, jó és szelid lelket; emlékkövet is emeltetett neki ezen egyszerű fölrással:

E sirhalom alatt nyugszik RÓZENFELD MÁRIA

VASTELEKI ANDORNÉ

Meghalt életének 68-dik évében.

1807-ben.

Daniss.

Isten házában.

(Szentségimádáskor.)

A szeretet oltárkövén
Maga a kutfő — szeretet!
Hozzá járunk bizalmasan
Kérni, lelmi enyhületet.

És nyer szívünk megújulást,
Nyugasztaló kegyelmeket,
Reményt, erőt, vigasztalást,
Kimondhatatlan élvezeteket.

Boruljunk le az Ur előtt,
Ki minket alkotott, s szeret,
Imádjuk, mert őt illeti
Csupán a legfőbb tisztelet.

Üdvöz légy, o égi manna!
Lelkünk örök élelménye,
Halhatlanságunk záloga,
Üdvösségünk frigszékénye.

Üdvöz légy, o élő kenyér,
Örök ige, égi bárány,
Szeplőtelen szent áldozat,
Engesztelő üdvözivárvány!

Mit adhatunk érted neked,
Imádandó Istenember!
Mi — parányi esősepek,
STe — kegyelmi örök tenger?

Nincs annál nagyobb szeretet,
Mint ki lelkét adja másért;
Te mindennél többet adál:
Lelked, tested a viláért! —

Fogadd, fogadd kegyes Jézus!
Hálaáradó szívünket,
Énekünket, sohajunkat,
Hő imánkat, mindenünket.

És ne hagyj elveszni, kérünk,
Ki megváltád lelkeinket,
Veled haljunk, veled éljünk,
O ne hagyj elveszni minket! —

Örök élet, ut. igazság,
Testté lett égő szeretet!
Éltess, vezess és igazgass,
S nyisd meg nekünk az egeket.

Nyulassy Antal.

Képek a cochinchinai és tongkingi missio történetéből.

XI.

(Folytatás.)

Hol a felhő, ott ragyog ki a villám. Hol legnagyobb a szükség, ott legközelebb az Ur. Midőn már minden veszve látszék, két kar sietett a szenvedők fölölelésére: az egyház feje által gyermekeit vigasztalandó, s Isten igazsága a garázdálkodókat megsemmisítendő. A hívek közös atyjának szíve volt mindig azon központ, mellyben az összes kereszténység fájdalmai találkoztak; most is érzé a szent atya XVI Gergely hívei keserűségét, azért 1839 Kisasszony hava 4-dikéről kelt ünnepélyes szózatával sietett bátorítani anam gyermekeit, s az 1840-diki sz. György hava 27-kén tartott bibornoki ülésben fölhívá az összes kath. világot imáival résztvenni az anam egyház rettenetes sorsában; továbbá 1842-diki sz. Iván hava 19-dikén az anam hitvallók és vértanúknak föltevé a szentségkoronáját. Ez megedzé a hitbuzgó üldözötteket, átláták ugyanis, hogy Jézus Krisztus helytartójának szeme előtt harezolnak, hogy a tanuk egész fellege nézi küzdéseiket, kik, mig egy részről égbe emelt kezekkel nekik kitarást esdenek, s más részről mély tisztelettel emlegetik elvérzett testvéreiket.

Katholikus hitelet.

I.

De nem csekély vigaszul szolgált nekik a központi hitterjesztő társulat szeretetteljes megemlékezése is. Ugyanis az egyiet tagjai megemlékezvén a közös hit és testvéri szeretet ama jellegéről, mely szerint hajdan a galliai és kisázsiai hívek szenvedéseikben egymást levelekkel fölke-resték. — részvétők legfőbb kijelentéssel küldék át az anamoknak. Szavaik hatása el nem maradt. Szóljon a válasz ezen töredéke... Megmérhetlen tér fekszik közöttünk. — írta bizonyosan anam áldozár, — de lelkünkért lángoló szívetek tudnak azon áthatni, hogy velünk egyesüljenek... Oh midőn mi titeket a szeretet egész tengerével, melynek hajjai messzire sőt egész hozzánk átsapnak, meglátunk, oh akkor nem tarthatjuk vissza könyeinket; könyekkel tanusítottuk há-lánkat: fogadjátok azokat mint a ti szeretetötök eredményeit s a miénk bizonyosságát. Az arany, ezüst mulandó javak, a vigasz szavak azonban, melyeket hozzánk intéztétek, soha sem főgnak szívünkben eltűnni... Még ti ki fogjátok nyújtani kezeiteket azon könyek letörlésére, melyek az anam földön eldugott, igénytelen testvéreitek szemében fakadoznak. Oh csak imádkozzatok értünk, kedves testvérek! hogy kész-örömet tűrhessek az éhséget, a szomjúságot, üldözést s a sanyarúságok mindazon nemét, mit csak az emberek küldhet-nek nyakunkra; imádkozzatok, hogy egykor miután e világ hőrtönéből kiszabadulunk, veletek egyesülhessünk az égben. Ott aztán mint ugyanegy atya gyermekei, ugyanegy mester tanítványai, egy hitben és szeretetben egyesülten fogunk vetélykedni mindenható s közös atyánk dicsőítésében, ott együtt örök örömet fogunk élvezni."

Igy ölekezének a keresztény hajnal légkörében a földte ellenkező oldalainak, a napkelet és napnyugatnak keresztény testvérei, s közösen mindegyik keblébe szétszi-várogván a családi fájdalom érzete, kevesebb maradt fen az anamok részére.

E közben az igazságos Gondviselés is kinyújtá karját. Minh-Menh lováról leessvén, nyakát töré 1841-diki Boldogszony hava 21-dikén, életének 50. zsarnokságának 21-dik évében; sirjába a pogányok és keresztények gyűlö-lete követé az uralkodót, kibén anam Neróval szaporodott a világ rémférfiainak száma.

Utóda Tieu-tri nem meré fölemelni az öldöklő fegy-vert; de csak is ebben különbözött atyjától; a befogatások napi renden valának, a vérendeletek vissza nem vonattak, az áldozárak hajhászai megjutalmaztattak sat. Eliteltetések folyton történtek, de nem hajtattak végre, kérditek: miért? A fejedelem gyűlölsége a kereszt iránt tudva volt, és ké-szett; kérditek: miért? mert fülébe hatott chinai falai alól az európai ágyúk moraja, s a nagy oceánon európaiszerű lobogókat pillantott meg Bójtél 25-kén csakugyan „Heroiné” francia korvette be is köszöntött a turoni kikötőbe, s Leveque kapitány ügyességének ha több nem is, legalább sikerült őt hitterjesztő előtt a börtön zárait feltörni, mely-ben egy évi tartzkodásuk alatt halálos ítélettel is sújtottak azon fejedelem unokája által, kit a francziák ültettek vissza elvesztett trónjába.

Tieu-tri azonban makacs s ravasz volt, ez egyszeri megaláztatását is meg akarta boszulni ft. Lefevre apostoli helynök ur befogatásával; de, Cecile hajó kapitánya ott termett a megszabadításra. A zsarnok önkényét korlátolva érezvén, elhatározta esellel elejét venni minden további be-avatkozásnak, és azért, midőn 1847-diki bójt más hava 18-kán két francia hajó érkezett a turoni kikötőbe, titokban mindent elkövetett, hogy az auropai tisztek ebéd alatt meg-gyilkoltassanak, hajóik pedig a kikötőben fölperzsöltesse-nek. Azonban beletörött a kése. Lapierre parancsnok jókor értesülvén a gonoszágról, egy óra alatt tönkreverte a ki-rály hajóhadát. — A gyáva de gonosz lelkű Tieu-tri csak néhány hóval élte túl a gyalázatos kudarcot.

T. olvasók! Elmélkedjete a bemutatott képek fölött, én is azt teendem, és az utolsó nál majd tudatom elmélkedé-sém gyümölcsét; vajha találkozniánk a földtekekben?

Lassu Lajos.

(Vége következik.)

Szelőcze, junius elején. E kath. lap hasábjain volt szerencsém, a boldogságos Szűz szeplőnélküli foganta-tása ünnepélye alkalmával nálunk véghezment magasztos szertartást közzétenni. Ha tisztelt szerkesztő ur egy kistért engedend lapjain, egy új, talán csak fél vagy egész század alatt előforduló ünnepély rajzát próbálom megkísérteni. — Mint mondani szokás az idő vasfoga mindent emészti; csakugyan a mi szentegyházunkat sem kímélé meg; — mert tíz, tán több év óta rongyos tornyával gyengykedet; — az utas, ha falunkon utaztában megpillan-totta e rozszant templomot, méltó fájdalommal felsohajtott „Istenem de pusztulva áll a te háza d! Nem lakik közöttünk egy buzgó Károlyi, nincs itt birtoka egy jó egyhá-zi főnöknek, nincs ki levonná rólunk a szennyfoltot. — A nép kimeríté adakozási képességét, mert alig egy éve 10 változatos orgonát, 1000 pfrton felül készítettet. — De fénnáll a kegyes kamara, mely is levette rólunk a gyalá-zatot. — Junius 1-ső napján örömnöpp viradt reánk, mit olly epedve vártunk, a templom kijavitása, már a szent ke-reszt feltűzése is bekövetkezett. — Megkondukt a harang éreznelve, mindenki sietett az Isten házába halát rebegni a Mindenhatónak nagy kegyelmeért; — a parochia épület-ből (mely egy szobával nagyobbítva szintén kijavitattott) hozatott elő négy hajadon leány által a feldiszített sz. ke-reszt, kik, valamint az előttük menő ártatlan kis leánykák fehér ruhába öltözködve, s koszorúkkal ékítve, emelék az ünnepély méltóságát; — helybeli plebánosunk nt. Kern Károly ur egyházi szónoklattal kezdé meg a szertartást, tár-gyul tűzvén ki sz. Pálnak ama szavait „Távol legyen tőlünk dicsékedni másban, mint a Jézus Krisztus szent keresztjében;” ezután következett a ke-reszt szentelés, s utána a szent mise áldozat. — Délután seregenként tódultak minden rendű hívek a templomhoz, hiszen szenttanuja lenni egy kereszt feltételének már magá-ban nagyszerű; — daczára az erős éjszaki szélnek a lelki atyától áldást nyert ácslegény minden félelem nélkül feltűzé a toron tetejére, a szent keresztet, ezt követé a szo-kásos felköszöntés, végezetül egy barátságos vigalom. Mi pedig nem feletkezünk meg fiui hűségünket nyilvánítani a magas kamarának majd 2000 pfo forintig terjedő kegyes adakozásáért. — S egyszersmint köszönetünket mondani helybeli plebánosunknak, ki közienunkálásával a templom kijavitását elősegíté; — s az egész munka folyamában tanusított buzgalmaért, s e szép ünnepély elrendezésénél fel-mutatott rendszereteért tegye szerencsésé az ég minden lépteit.

a nép nevében Kocsis Pálkántor és tanító.

II.

Csorna, juniusban. Rábaközben is katolikusok lak-nak ám, még pedig egyikét vegyes község kivételével, tisz-tán katolikusok, és a hitbuzgóság itt is szépen nyilatkozik a többrendbeli bucsujárásokban, s az Isten hazainak ékesi-tésében; így a multévi szeplőtelen fogantatási ünnepet ve-télkedve iparkodtak a községek fényessé tenni. Csorna n minden figyelemzetés nélkül szedtek össze annyit, hogy a szükséges díszítésen kívül egy szép fehérselyem zászlót, más két jámbor asszony pedig egy másikat saját költségő-kön csináltattak A csalagon közös adományból oltár-lámpát; Némethi Gergely kanontáblákat; Bucsis Pál oltár-terítőt; Nagy Antal és Szilágyi János gazdak pedig urnap-ra esinos mennyezetet készítetttek. Mit mondjak Dörben lakó t. Chapó Jóséfné asszonyságról, ki mintegy titokban kémleli ki a templom szükségét, és rejtekben nyújtja aján-dékát; egyéb adományai közt díszes oltárterítővel, drága vankosokkal, legújabbban pedig urnapi ajándokul gazdak szövetü mennyezettel lepte meg a plebános urat. És a Fará-

don lakó tek. özvegy Nagy Sándorné asszonyságnak egyedüli öröme, ha nemes szíve indulatját nem csak jó példa, hanem adakozás által is nyilváníthatja.

Boldog a lelkipásztor, ki hívei közt áldott lelkeket számíthat.

III.

Győri Szt. Iván — Szentegyházunk mult évben nyert díszítvényén kívül (melly ezen lap 5-dik sz. általam közöltetett, és szerkesztő ur közrebozsítani kegyeskedett), e folyó évben ismét új nyerevénynek örvendett, mit elhallgatni háladatlanság lenne. A szónökszékét és keresztelésre szolgáló állomást Pólocz Mihály 200 vfrt. ujra kifestette, és megaranyoztatta. Otoltics Márton ismét nagyobb szerű lámpát a nagy oltár elébe 112 vfrt. 5 vkr. vett. Öreg Lengyel János 1833 évben alapított templom előtti feszületet az Üdvözítő képével együtt újrafestette 37frt. 30vfrt. kr. Özvegy Verségi József születt Müller Borbála, még mult században Retl Péter urasági számadó birkás által emelt márvány magas oszlopon ülő, jobb kézen nyugvó, és bal kezében nádat tartó tövisekkel koronázott Jézus Krisztus szobrát újra kijavította, és gyönyörűen kifestette, és korlátokkal sérelem ellen megvédette 50 vfrt; mindezekért jutalmazza őket a Mindenható. — De meghatólag örvendetes volt a Vének főkegyház híveinek gyülekezete előtt, két ifjunak mult april hó 27-dik napján történt megtérése, és a katolika hitre folaytatása. — Ugyanis Roboz Ferencz 16 éves helyét, és Lenese István ágostai vallású szinte 16 éves ifjak, molnár mesterséget kezdő tanoncok, ez év elejével Véneknek Banyha István molnár mester, és helység birájához ajánlva, fölfogada őket, kinél alkalmat léleknek jó katolikus szemlélt könyveket olvasgatni, különösen Segur és Scheffmacher religióról írt könyvecskéjét, e mellett a templomi tanítást is szívesen hallgatták, s végre maguknak különös oktatást kértek tőlem, mi végből több ízben meg is kerestek lakó helyemben, s miután a katolika hitant egész terjedelmében megmagyaráztam nekik, a különböz, és az igazságtól elütő vallási felekezetek hibáit elötvök fölföldöztem, főkép a szent gyónás- és áldozástól szölvő sarkalatos hitezkéket előkbe adtam, és megmutattam, milly ferde fogalmaik vannak ezekről a katolika hiten kívül élőknek, kiknek lelkészei ámbár érvénytelenül, de még is fölmerik oldozni öveiket a nélkül, hogy tudják, ki, mit és miben vétett legyen? mert ha világi tárgyakban sem lehet az jó bíró, ki a nélkül, hogy tudna, vagy meghallgatná a pörös feleket még is elielné, vagy fölmenté a keresettől őket; annál inkább a lelki dolgokban ezt nem lehet tenni, hogy a pap ne tudja ki miben bünös. Erre azt szokják mondani: hogy elég az Istennek titokban megvallani, de ez nagy tudatlanságot árul el, mivel ugyan az az Isten, kijobban ismeri az embert, mint maga magát az ember, parancsolja: ha az én szolgám, kit magam helyett rendeltem, téged föl nem old, menyben sem fogsz fololdatni. Elvégezővén a tanítást, mintán meggyőződésüket kijelentették, és szabad akarattól minden hiru reményt, és mulandó nyerevényt megvetvén, egyedül a Szentlélek sugalmat követvén az előbbi tévtanról lemondván, énekes sz. mise alatt a római egyedül üdvözítő katolika hitvallást ünnepélyesen leteették Istennek szent oltáránál kötelezték magukat: hogy a mit most bevallottak a szerint élni is mindenkor fötörekkedősök fog lenni. Miben erősítse meg őket kegyelmével, és támogatssa hathatos szent malasztjával az egék Ura, hogy Isten és emberek előtt kedvesek legyenek, és tündöklő példás életök által többeket is, sőt szülőiket is a tévelgésből az igaz ösvénynek követésére buzdíthassák!

Szalka Kandid sz. b. r.
szent Iváni plebános.

Tüzevész, és még valami.

Multó 20-ik napján Fajsz. pest-solt megyei helységét nagy szerencsétlenség érte. Alkonyati órákban t. i. tűz ütven ki, néhány órák alatt 210 házat, s minden ezek udvarain lehetét semmivé, vagy ha úgy tetszik hamuvává tön. A tűz e hirtelen elharapozásának ne vélje senki, mintha tán valamely dühöngő szélvész lett volna oka; oh nem! ezer hála az Urnak, hogy ez elkészt! ennek hozzájárultával az egész falunak vége leendett, és csak a torony (melly a plebánia-lakkal épen áll) kopár falai, mintegy halott fölötti emlékjel mutatandák az utasnak: itt volt egy falu! — Oka a veszedelemnek mások. Elő az, hogy itt a házak annyira összezúfolvak, mikint alig lép ki az ember egyik kis ajtón, már a másik gazda kilincsét foghatja meg. Második, mivel e nép, mint jó faju magyar, hangva-természeténél fogva, különben is szükre szabott udvarát a fa minden, de különösen rözse nemével annyira megtömé, miszerint minden oltási eszköz s erélyesség a rettentő láng, s később parázs következtében megéhsült. Végre az is okozá a a nagy veszedelmet, hogy a lakosság legnagyobb része mezebb fekvő földesekén munkára lévén, alig volt honn valaki, ki a tüzet észrevéve, a bajt kezdetben elnyomta volna. — Ezen okokat csak azért említem, mert figyelmeztetni ohaajtom népünket némelly közönséges dolgokra. Első az: a mennyire a helyiség a megengedni, ne építsék házaikat egymáshoz olly közel, hanem inkább, ha már a szükség épen megkíváná, egy más után, egymás végibe. Ez mind észlelrányosabb tüzevész esetén, mind szebb a szemnek — Továbbá fajok, rözsejök, vagy szalmájoknak szemeljenek ki egy különös, de mindenesetre a helységen kívül fekvő helyet, s itt tartsák közösen illynemű holmijokat, egy közösen fizetendő pásztor őrizete alatt, a honnét természetesen napi vagy heti szükségre valót is, vihet haza magának kiki. — Végre okulással legyen mondva, ha munkára mennek atyámfiai, soha ne hagyják magát a házat; ez veszedelmes többféle, de különösen a fajzi szomorú eset által igazolt tekintetből. — Ott fekszenek tehat romokban a nagy ipar, s fáradsággal szerzett s épített házak, megmög látogattatva gazdáiktól, s megmög öntöztetve a fájdalom sajtolta keserű könyek cseppeit! Elporlott a gazdasszony élés-kamrája, s más házanál kinos visszaemlékezés között főzi az alamizna-falatot! Elveszté játszó-helyét a gyermek, s az új szokatlanon föl nem találva magát, szüntelen nógatja szülőjét: vinné már haza, honn ő jobban mulatja magát... oh de ártatlan te! hol van a te otthonod?... Szóval: ott fekszik szomorú elestében az ezer- s ezerekre menő bírtok! ott jajgatnak az ezer éhezők s ruhátlanok — kedves barátim! katolikus népek! szánakozástokra, s keresztényi segedelmekre várakozva.

De még valami. S ez az: hogy mint értesülve vagyok a leégett 210 ház közül csak 2 volt biztosítva, assekuralva. Ugyan magyar ember ébredj föl már egyszer ázsiai álmodból! Tudd meg, hogy nem ide s to-lurezölható sátrak már lakaid...! Midőn többféle, s olly szép „biztosító-társulat”-ok vannak miért sajnárod néhány garasodat oda évenként befizetni, hogy illy szerencsétlen esetben forintokat kaphass? — Vagy tán nem tudod e dolog utját-módját? menj el faludban bármellyik zsidóhoz, — megmondja az. Lásátok! milly könnyen építend majd most az a két fajzi ember, míg a többi 208 gazdája csak sajnálattal emlegetheti gondatlanságát!... Más káran tanul az okos atyámfiai!

Lakatos Pál,
sükösdí pleb helyette:

Kolónfélék.

Egerből. Cantica Sacra, sive selectus locupletissimus Cantionum, concertuum, et precum Liturgiarum, cultui divino totius anni juxta ritum et usum S. Romanae

Ecclesiae inservientium: addito in fine ritu exequiarum etc. pro Clero seculari et regulari Seminariis, Gymnasiis, praeparandiis, chori regentibus et Cantoribus etc. a 4 vocibus, et cantu Choral Romano. Redegit et edidit Fran. Zsaskovszky, et Andr. Zsaskovszky (Cum approbatione Reverendissimi Ordinariatus Agriensis.) Agriae, Typis Lycei Archiepiscopalis.

Jelen munka szerzői kézi könyvül szolgáló oly gyűjteménnyel kívánván kedveskedni az egyházi énekléssel foglalkozó kath. papságnak, éneklőknek és tanuló ifjuságnak, mellynek hiányát honunkban régóta érezzük: bátorkodnak a t. cz. illetőket aláírásra, s ez által a munka pártolására fölhíni.

A 10—12 nyvi munka ára 1 ft. 20 kr. pp. és mihelyt az aláírók száma a nyomda költséget biztosítja, azonnal sajtó alá adatik.

Aláírni lehet a szerzőknél Egerben, a t. cz. egyházmegyei hivataloknál, intézetek és szerzetes testületek elöljáróinál, gymnasiumok és praeparandiák igazgatóinál, s minden könyvkereskedőnél, kik aláírás-gyűjtésre, s az aláírók nevei beküldésére ezennel tisztelettel fölkértenek.

A gyűjtők minden 10 példány után egy tiszteletpéldányt kapnak.

Erdély. A „Szab. Bot“ után örömmel írhatjuk, hogy ő excell. H. a. J. a. L. J. Lajos püspök ur, ki alig két évnek lefolyása alatt 12,000 pft. rugó különféle alapítványok tett, a legújabbán ismét 3040 pft. egy Károlyfejérvártól alapítandó leánynevelő intézet javára adományozott.

Linca. A majusi ajtatosság ünnepélyes „Te Deum“ mal a városi plebánia templomban fejeztetett be; melly alatt a tanító-képezde számára 95 ft. 2 kr. pp. gyűlt össze.

Paris. Ó emin. Patrizi bíbornok, a pápa legatusa a császári herceg keresztelésére, melly folyó hó 14-én ment végbe, Parisba érkezett, mgr. Sacconi a sz. atya párisi nuntiusa és Feuillet de Conches szertartás mester kíséretében. Ó emin. valamint egész kísérete udvari hintókban a tuillériákba vitetett. Este a császár ó eminentiáját magán kihallgatáson fogadta. A keresztelési szertartás a legnagyobb ünnepélyvel tartatott meg.

— Napoleon császár a vizáradás által meglátogatott városokat magas látogatásával szerencsételte, és a károsultaknak mindenütt vigaszt és tetemes pénzsegélyt nyújtott. Adakozásai máris több százezerre rúgnak; a császár példáját egész ország vetélkedve követi. Ó szentsége a pápa apost. nuntiusa által 15,000 ft. irt alá a vizkárosultak számára.

Szent-István-Társulati ügy.

Társulati új tagok. Ipolyságon és környékén: ft. Cséjty József esperes és plebános ur Kemenczén alapító tag lett. Rendes tagok: nt. Csintalan Ignác szent-plebános; tek. Rozemberszky Antal urbéri törvényszéki segédbíró; tek. Rozemberszky István urad. tisztartó Ipolyságon; tek. Tóth Máté urad. tisztartó Nyéken.

Fizessünk elő

„KATHOLIKUS NÉPLAP“-ra.

Egy egész évi igyekezetünk eredménye fekszik már t. cz. olvasóink előtt, melly ontudatunk sugalma szerint, ha tán behíányítani nem is tudta, de legalább akarta: hogy nem nagy szavak, czifra, csillogó, „nem mind arany, a mi fénylik“—féle ígéretek, hanem tények által mutattuk meg, részint azon tisztelettel, mellyel t. cz. előfizetőinknek tartozunk, részint azon kötelesség teljesítését, mellyet a „Kath. Néplap“ szerkesztésének ránk ruházásakor magunkra vállaltunk.

S ha mégis, miben sem feleltünk meg volna azon igények- és reményeknek, mellyeket t. cz. előfizetőink, bizalmok-, jóakaratok- és kegyességoknál fogva, előbbi csekély irodalmi működésünk következtében, magoknak alkottak, annyit még sem fognak tőlünk eltagadhatni, hogy lapunk cziméhez, t. i. a catholicismus szentsége-, igazsága-, isteni eredete- és eszményéhez mindenkor hívek maradván, lelkes és köztiszteletben álló munkatársaink segítségével, Isten országának és így az ő nagyobb dicsőségének terjesztését, a hitélet emelését előmozdítani; kath. hit- és erkölcsbeli tanaink szentsége és üdvösvoltának védelmével, ha kellett, mindig előtérbe állani, soha meg nem szüntünk.

Lapjainknak nagyobb alakbani előállításra csinosításra tekintetéből már ez utolsó félévben is több történt, mint az előtt nem három év alatt, s hogy erre nézve mindig többet és többet nyújthatandunk, a „Szent-István-Társulat“-nak általunk kinyert és különben is ünnepelt áldozati készsége szolgáljon biztos zálogul.

Minél korábban történik meg az előfizetés az ügynökségnél (czukor-utca 6. szám); minél tisztábban és pontosabban jegyeztetik föl a t. cz. előfizetőnek neve, lakhelye s az utolsó posta-állomás, a lapok kézhez juttatása is — mire nézve e félévben Herz János kiadó hivatala teljes megelégedésünket nyerte ki — annál rendesebb és pontosabb leend.

Előfizetési díj Budapesten kihordással félévre 1 ft. e. p.; vidékre postán félévre 1 ft. 20 kr.

Isten áldása legyen működésünk sikere és pártolóink jó szándoka felett!

Pesten június 11-én 1856.

Szerkesztő.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer, Szerdán. Előfizethető rá Pesten a Szent-István-társulat ügynökséniél; czukorutca 6-dik száma. 1856. vagy a szerkesztőségénél. Vidéken a cs. kir. postahivataloknál. Előfizetési díj Budapesten kihordással félévre 1 ft. pp. vidékre postán borítékban félévre 1 ft. 20 kr. pp. Nagyobb eső-hirdetés 2 ft. kisebb 1 ft. p. díjert közöltetik. Minden további hirdetését az előbbi árnak fele fizetendő. A lap szerkesztését illető levelek egyszerűen „a Katholikus Néplap szerkesztőségéhez“ czimezendők. (Pestena józsefvárosi plebániában.)

Kiadja a Szent-István-Társulat; felelős szerkesztő SUJÁNSZKY ANTAL.

Pesten 1856. Nyomatja HERZ JÁNOS, országút 6. sz. — Melléklet: a *Gazdasági lapok* Előfizetési iva